

Менеджмент

УДК 339.7:061.1:330.341.1

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.15867229>

**Євроінтеграція України як чинник трансформації іноземних
інвестицій: виклики та перспективи**

Коваленко Наталія Василівна

доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту
Національного транспортного університету, вул. Михайла Омеляновича-
Павленка, 1, м. Київ, Україна, <https://orcid.org/0000-0001-8011-1373>

Смагін Володимир Леонтійович

доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту
Національного транспортного університету, вул. Михайла Омеляновича-
Павленка, 1, м. Київ, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-9292-6892>

Малахова Юлія Анатоліївна

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту
Національного транспортного університету, вул. Михайла Омеляновича-
Павленка, 1, м. Київ, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-8769-7597>

Прийнято: 19.06.2025 | Опубліковано: 29.06.2025

***Анотація.** Європейський вибір України визначає необхідність глибокої трансформації економічної моделі, зокрема через залучення іноземного капіталу як джерела фінансування відновлення, інноваційного розвитку та інтеграції у глобальні виробничі мережі. У контексті домовленостей з ЄС і поточних*

викликів особливої актуальності набуває аналіз впливу євроінтеграції на динаміку та структуру прямих іноземних інвестицій (ПІІ).

Метою статті є дослідження впливу процесу європейської інтеграції України на трансформацію динаміки, структури та характеру ПІІ, а також ідентифікація ключових викликів та перспектив розвитку інвестиційного середовища в умовах геополітичної нестабільності. У роботі представлено періодизацію основних етапів євроінтеграції України, проведено аналіз динаміки ПІІ, здійснено оцінку інституційних та безпекових чинників, що визначають коливання інвестиційної активності.

Результати дослідження засвідчують наявність тісного зв'язку між глибиною інтеграції до європейського економічного простору та зростанням довіри іноземних інвесторів. Разом з тим, виявлено низку викликів, що перешкоджають сталому зростанню ПІІ. Особливу увагу приділено зміні секторальної структури ПІІ: зниження обсягів інвестування у торгівлю та телекомунікації контрастує зі зростанням капіталовкладень у промисловість, енергетику та інфраструктурні проєкти, що відповідає стратегічному фокусу післявоєнної відбудови. Визначено, що значна частина інвестицій у 2024 році має форму реінвестованого прибутку, що свідчить про адаптацію іноземного бізнесу до нових умов функціонування на українському ринку.

У висновках наголошено, що євроінтеграція виступає не лише політичним вектором, а й економічним інструментом трансформації інвестиційної моделі України. Успішна реалізація євроінтеграційного курсу потребує зміцнення інституційної спроможності, розвитку правового поля, посилення фінансової інтеграції з ЄС та формування прозорої, партнерської моделі інвестиційної взаємодії. Це дозволить не лише подолати існуючі бар'єри, а й закласти основу для довгострокового зростання та підвищення ролі України у європейських ланцюгах доданої вартості.

Ключові слова: євроінтеграція, прямі іноземні інвестиції, інвестиційний клімат, економічна трансформація, інституційні виклики, післявоєнна відбудова, Україна, Європейський Союз.

**Ukraine's European integration as a factor in the transformation of
foreign investments: challenges and prospects**

Kovalenko Nataliia

Doctor of Economics, Professor, Professor of the Department of Management,
National Transport University, Mykhayla Omelyanovicha-Pavlenko St., 1, Kyiv,
Ukraine, <https://orcid.org/0000-0001-8011-1373>

Smagin Volodymyr

Doctor of Economics, Professor, Professor of the Department of Management,
National Transport University, Mykhayla Omelyanovicha-Pavlenko St., 1, Kyiv,
Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-9292-6892>

Malakhova Yuliia

Candidate of Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department
of Management, National Transport University, Mykhayla Omelyanovicha-Pavlenko
St., 1, Kyiv, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-8769-7597>

Abstract. *Ukraine's European choice necessitates a profound transformation of its economic model, particularly through the attraction of foreign capital as a source of financing for recovery, innovation-driven development, and integration into global production networks. In the context of agreements with the European Union and the current multifaceted challenges, the analysis of the impact of European integration on the dynamics and structure of foreign direct investment (FDI) has gained particular relevance.*

The purpose of this article is to investigate how the process of European integration influences the transformation of the dynamics, structure, and nature of FDI in Ukraine, as well as to identify key challenges and prospects for the development of the investment environment amid geopolitical instability. The study presents a periodization of the main stages of Ukraine's European integration. It includes an analysis of statistical data on FDI dynamics and an assessment of institutional and security-related factors affecting investment activity.

The results confirm a strong correlation between the depth of integration into the European economic area and increased trust from foreign investors. At the same time, a number of challenges hindering sustainable FDI growth have been identified. Particular attention is paid to the shift in the sectoral structure of FDI: the decline in investment in trade and telecommunications contrasts with growing capital flows into industry, energy, and infrastructure projects, which aligns with the strategic priorities of post-war recovery. It has been found that a significant share of investments in 2024 is in the form of reinvested earnings, indicating the adaptation of foreign businesses to new operating conditions in the Ukrainian market.

The conclusions emphasize that European integration is not only a political direction but also an economic tool for transforming Ukraine's investment model. Successful implementation of the European integration course requires strengthening institutional capacity, developing the legal framework, enhancing financial integration with the EU, and establishing a transparent, partnership-based model of investment cooperation. This will not only help overcome existing barriers but also lay the foundation for long-term growth and increase Ukraine's role in European value chains.

Keywords: *European integration, foreign direct investment, investment climate, economic transformation, institutional challenges, post-war recovery, Ukraine, European Union.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Процеси європейської інтеграції України, що активізувалися після 2014 року, супроводжуються масштабними політичними, економічними та правовими трансформаціями, які безпосередньо впливають на інвестиційний клімат країни. У сучасних умовах зовнішньої агресії, глибокої економічної кризи та викликів відбудови національної економіки питання ефективного залучення та перерозподілу ПІІ набуває особливої ваги. Водночас, попри очевидну потребу в зовнішньому капіталі, досі відсутнє цілісне бачення того, яким чином євроінтеграційні процеси впливають на якість, структуру та стійкість інвестиційного середовища в Україні. Спостерігається значна фрагментарність досліджень, недостатня кількість емпіричних даних щодо динаміки ПІІ в умовах послідовної імплементації Угоди про асоціацію з ЄС, а також обмежене розуміння впливу інституційних реформ на інвестиційні рішення міжнародного бізнесу.

У зв'язку з цим постає науково важливе й практично значуще завдання — дослідити трансформаційний вплив європейського курсу України на формування сучасної моделі залучення ПІІ, виявити бар'єри та каталізатори інвестиційної активності. Результати такого дослідження можуть бути використані як при стратегічному плануванні економічного відновлення, так і для адаптації національного інституційного середовища до вимог єдиного ринку ЄС, що є критичним чинником підвищення інвестиційної привабливості України на міжнародному рівні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Попри значний обсяг наукових досліджень, присвячених євроінтеграційним процесам України та іноземним інвестиціям, чимало аспектів залишаються недостатньо опрацьованими. У працях таких дослідників, як А. Сімакова [1], Л. Костирко, К. Серебряк, О. Середа, Л. Зайцева [2], Н. Гаврилова, Л. Задорожня, [3], І. Невгад [4], О. Кушніренко, Н. Гахович [5], Ю. Нікольчук, О. Лопатовська О. [6], О. Шаров [7] основну увагу приділено загальним питанням інтеграції України до ЄС,

підвищенню інвестиційної привабливості та формуванню стратегій економічного розвитку. Водночас ці дослідження, як правило, не аналізують трансформацію структури та поведінки іноземного капіталу у відповідь на конкретні етапи євроінтеграційної динаміки.

Окремо варто відзначити аналітичні підходи, запропоновані у зарубіжних дослідженнях В. Bevan, S. Estrin [8], J. Dunning [9] та Н. Khan, Y. Dong, R. Bibi, I. Khan [10], А. Kaya [11], N. Campos, S. Estrin, R. Bruno [12], E. Dworak [13] де сформульовано методичні засади аналізу інвестиційного середовища в країнах з перехідною економікою. Однак застосування цих моделей до українських реалій вимагає адаптації, враховуючи вплив війни, післявоєнної реконструкції та нестабільності логістичних і фінансових систем.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. З огляду на виявлені аналітичні прогалини, особливої наукової цінності набуває комплексне дослідження взаємозв'язку між етапами євроінтеграції та інвестиційною поведінкою зовнішніх суб'єктів, з урахуванням регіональних диспропорцій, галузевої переорієнтації капіталу та інституційних бар'єрів. Саме на цьому фокусуються автори, ставлячи за мету не лише ідентифікацію трансформаційних впливів, але й обґрунтування підходів до удосконалення державної політики залучення ПІІ в умовах післявоєнної відбудови.

Формулювання цілей статті. Метою статті є всебічне дослідження впливу євроінтеграційного курсу України на трансформаційні процеси у сфері прямих іноземних інвестицій, із визначенням основних змін у динаміці, структурі та поведінкових особливостях іноземного капіталу в умовах геополітичної нестабільності та післявоєнного відновлення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Іноземні інвестиції є ключовим елементом забезпечення економічного зростання та розвитку держави. Вони забезпечують надходження капіталу, необхідного для фінансування інфраструктурних проєктів, модернізації виробництва та впровадження інновацій. Крім того, іноземні інвестиції сприяють передачі

новітніх технологій, інновацій та управлінських практик, що підвищує рівень конкурентоспроможності національної економіки [14].

В Україні іноземні інвестиції відіграють особливу роль, оскільки вони сприяють інтеграції країни в глобальний економічний простір, підвищенню ефективності підприємств та створенню нових робочих місць. Залучення іноземного капіталу є важливим чинником стабілізації економіки та забезпечення фінансової стабільності. Однак для максимізації позитивного впливу іноземних інвестицій необхідно створювати сприятливий інвестиційний клімат, що включає стабільну правову систему, захист прав інвесторів та прозорість бізнес-процесів.

Євроінтеграція України є стратегічним курсом, спрямованим на інтеграцію країни в політичні, економічні та соціальні структури Європейського Союзу, що передбачає адаптацію українського законодавства до європейських стандартів, впровадження необхідних реформ та розвиток інституційної спроможності.

Євроінтеграційні процеси позитивно впливають на економічний розвиток України, відкривають доступ до єдиного європейського ринку, сприяють залученню додаткових інвестицій та технологій, підвищують конкурентоспроможність українських підприємств. Процес євроінтеграції стимулює проведення необхідних реформ у різних сферах економіки та сприяє загальному покращенню бізнес-середовища та інвестиційного клімату в країні.

Процес євроінтеграції України після 2014 року став визначальним фактором трансформації зовнішньоекономічного середовища країни. Політична асоціація та економічна інтеграція з Європейським Союзом формують нову інституційну якість, що прямо впливає на обсяг, структуру та поведінкову динаміку іноземних інвесторів (табл.1).

Таблиця 1

Основні етапи євроінтеграції України та їх вплив на залучення ПІІ

Дата	Подія	Опис
21 березня 2014 року	Підписання політичної частини Угоди про асоціацію з ЄС	Закладено основу для тіснішої політичної співпраці, проте значного впливу на ПІІ не зафіксовано через нестабільну ситуацію в країні
27 червня 2014 року	Підписання економічної частини Угоди про асоціацію з ЄС	Створено передумови для лібералізації торгівлі та покращення інвестиційного клімату, однак реальний приплив ПІІ залишався обмеженим через військовий конфлікт на сході України.
1 січня 2016 року	Набуття чинності Поглибленої та всеосяжної зони вільної торгівлі між Україною та ЄС	Сприяло поступовому зростанню ПІІ, особливо в секторах, орієнтованих на експорт до ЄС, таких як агропромисловий комплекс та легка промисловість
11 червня 2017 року	Запровадження безвізового режиму з ЄС	Позитивно вплинуло на мобільність бізнесу та покращило імідж України, що могло сприяти зростанню довіри інвесторів і збільшенню ПІІ в сфері туризму та послуг
28 лютого 2022 року	Подання Україною заявки на членство в ЄС	Відзначило прагнення України до повноправного членства, проте вплив на ПІІ був обмеженим через початок повномасштабної війни з Росією
23 червня 2022 року	Набуття Україною статусу кандидата на вступ до ЄС	Підвищило привабливість України для інвесторів, заклавши основу для майбутніх реформ та потенційного зростання ПІІ, особливо в контексті очікуваної післявоєнної відбудови
2023–2024 роки	Початок переговорів про вступ до ЄС та реалізація реформ, необхідних для членства	Стимулювало інституційні зміни та покращення бізнес-клімату, що сприяло зростанню ПІІ, зокрема в інфраструктурні проекти та енергетику
1 січня 2016 року	Набуття чинності Поглибленої та всеосяжної зони вільної торгівлі між Україною та ЄС	Сприяло поступовому зростанню ПІІ, особливо в секторах, орієнтованих на експорт до ЄС, таких як агропромисловий комплекс та легка промисловість
11 червня 2017 року	Запровадження безвізового режиму з ЄС	Позитивно вплинуло на мобільність бізнесу та покращило імідж України, що могло сприяти зростанню довіри інвесторів і збільшенню ПІІ в сфері туризму та послуг

Джерело: побудовано автором на підставі [15]

Розгляд етапів європейської інтеграції України дозволяє зрозуміти контекстуальні зміни, що впливали на економічний розвиток країни. Визначення ключових подій на цьому шляху дозволяє оцінити їхній вплив на інвестиційний клімат та динаміку залучення ПІІ. Аналізуючи основні етапи євроінтеграції, можна простежити, як політичні рішення та угоди сприяли зміні сприйняття

України міжнародними інвесторами. Це, у свою чергу, відображається на обсягах та характері ПІІ, що надходили в країну в різні періоди та допомагає зрозуміти взаємозв'язок між євроінтеграційними процесами та економічними показниками України.

Ключовим індикатором довіри зовнішніх інвесторів до внутрішнього економічного середовища держави є ПІІ. У контексті євроінтеграційних процесів України, проаналізувати реакцію інвесторів на політичні, регуляторні та безпекові зміни дозволяє динаміка прямих іноземних інвестицій (табл. 2).

Таблиця 2

Динаміка прямих іноземних інвестицій України протягом 2014-2024 років

Рік	ПІІ в Україну, млн.дол.США		ПІІ з України, млн.дол.США		Сальдо, млн.дол.США	
	Факт	Приріст до попереднього року	Факт	Приріст до попереднього року	млн.дол. США	%
2014	410	-4089	111	-309	+299	-92,7
2015	-458	-868	-51	-162	-407	-236,1
2016	3810	4268	16	67	+3794	-1032,2
2017	3692	-118	8	-8	+3684	-2,9
2018	4455	763	-5	-13	+4460	21,1
2019	5860	1405	648	653	+5212	16,9
2020	-868	-6728	82	-566	-950	-118,2
2021	6687	7555	-198	-280	+6885	-824,7
2022	1152	-5535	529	727	+623	-91,0
2023	4247	3095	42	-487	+4205	575,0
2024	3329	-918	-162	-204	+3491	-17,0

Джерело: складено автором на підставі [14, 16]

При цьому, важливо враховувати не лише обсяг вхідних ПІІ, але й обсяги інвестицій з України та сальдо — тобто чистий притік капіталу. У таблиці нижче представлено ключові показники інвестиційного руху за останнє десятиліття, що охоплює як періоди економічної стабілізації, так і кризові явища — пандемію COVID-19, а також повномасштабне вторгнення з боку РФ.

Аналіз наведених даних свідчить про чітку залежність обсягів ПІІ від макроекономічної стабільності, безпечного середовища та темпів

євроінтеграційних реформ. Зростання припливу ПІІ у 2016–2019 роках співпало з активною імплементацією Угоди про асоціацію з ЄС та реформами у сфері дерегуляції. Найглибше падіння зафіксовано у 2020 році внаслідок пандемії, а також у 2022 році — як реакцію на початок повномасштабної війни. Утім, позитивне сальдо у 2022 та 2023 роках вказує на стійкість певної частини капіталу, зокрема у формі реінвестованого прибутку. Поступове зростання інвестицій у 2023–2024 роках може бути інтерпретоване як результат зміцнення зовнішньополітичного статусу України, зокрема здобуття статусу кандидата на вступ до ЄС та запуску програм післявоєнної відбудови, орієнтованих на участь іноземного приватного капіталу.

Попри зростання інвестицій у 2024 році, більша частина коштів – це реінвестовані доходи вже працюючих в Україні іноземних компаній. Європейська Бізнес Асоціація оцінює інвестиційний клімат в Україні стримано-негативно. І наразі більшість іноземних інвесторів зайняли позицію спостерігачів, зокрема через високі ризики. Найбільше ПІІ у 2024 році надійшло з наступних країн (табл.3).

Таблиця 3

Країни з найбільшими інвестиціями в Україну

Країна	Нідерланди	Кіпр	США	Велико-британія та Ірландія	Люксембург	Австрія	Франція	Польща	Швейцарія
Сума інвестицій	1 190,0	1 130,0	361	297	284,5	276,8	263,7	191,6	189,2

Джерело: складено автором на підставі НБУ[13]

У контексті глибшого аналізу інституційних зрушень, що супроводжують євроінтеграційний курс України, особливе значення має розподіл ПІІ за видами економічної діяльності (рис.1). Динаміка ПІІ за видами економічної діяльності свідчить про трансформацію інвестиційного середовища України на тлі активізації євроінтеграційного курсу.

Наведені дані вказують на суттєвий перерозподіл інвестиційного ресурсу між секторами економіки. Найбільше зниження інвестицій спостерігається у сфері торгівлі та інформації та телекомунікацій, що пов'язано з переглядом стратегій транснаціональних компаній в умовах воєнного ризику, нестабільного енергетичного ринку та обмеження доступу до деяких логістичних маршрутів. Натомість промисловість демонструє зростання обсягів ПІІ, що свідчить про посилення інтересу іноземного капіталу до виробничого сектору.

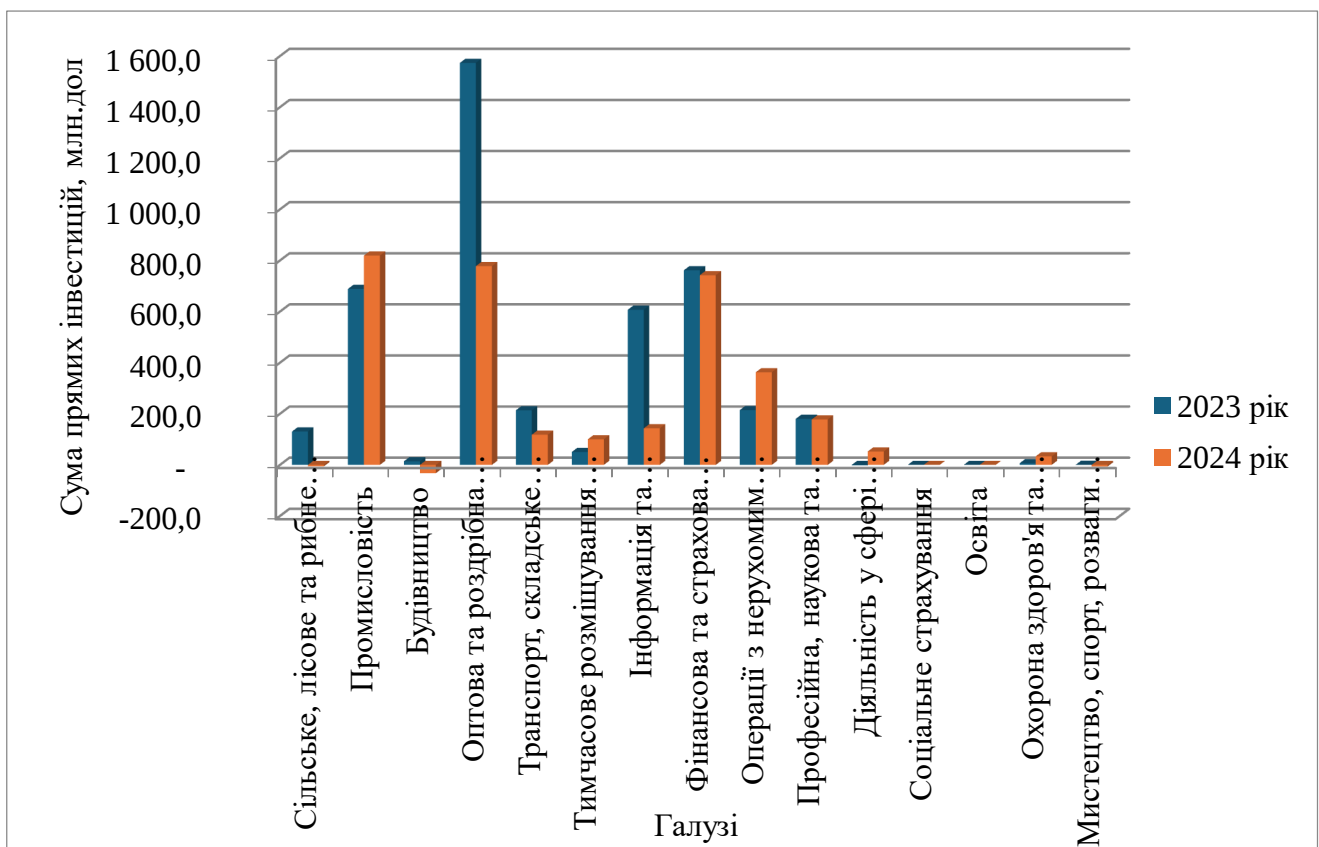

Рис. 1 Динаміка залучення ПІІ за основними видами економічної діяльності в Україні протягом 2023–2024 років

Джерело: складено автором на підставі МФУ[17]

Загалом, євроінтеграційний контекст сприяє перерозподілу ПІІ у напрямку галузей з вищим рівнем прозорості, відповідності європейським стандартам та довгостроковим перспективам розвитку, що свідчить про еволюцію інвестиційної стратегії іноземного бізнесу в Україні.

Процес євроінтеграції України, попри свою стратегічну спрямованість на модернізацію економіки та приваблення іноземного капіталу, супроводжується низкою суттєвих викликів, які впливають на якість, обсяги та структуру ПІІ:

1. Інституційна нестабільність. Незважаючи на прогрес у гармонізації законодавства з нормами ЄС, проблеми з верховенством права, повільне реформування судової системи та наявність корупційних ризиків стримують довгострокові інвестиції.

2. Військова агресія та безпекові ризики. Повномасштабна війна суттєво трансформувала інвестиційний клімат. Умови високої ризиковості та постійної загрози для інфраструктури унеможливають реалізацію багатьох капіталомістких проєктів, особливо в промисловому та енергетичному секторах та змушує інвесторів переглядати географію вкладень і обирати обережнішу стратегію входу на ринок.

3. Інфраструктурна деградація. Значна частина транспортної, енергетичної та логістичної інфраструктури України зазнала руйнувань, що знижує привабливість регіонів для прямих іноземних інвесторів, зменшує швидкість логістичних ланцюгів і підвищує вартість ведення бізнесу.

4. Несформованість пріоритетів інвестування. Відсутність чітко окреслених стратегічних галузей для іноземних інвестицій, особливо у контексті європейських індустриальних політик, спричиняє нерівномірність структури ПІІ. Інвестори часто діють ситуативно, орієнтуючись на короткотермінову вигоду, а не на довгострокові проєкти, синхронізовані з євроінтеграційними цілями.

5. Проблеми з доступом до фінансових інструментів ЄС. Україна ще не повністю інтегрована у фінансову архітектуру Європейського Союзу. Обмежений доступ до програм підтримки інвестицій, гарантійних механізмів та інструментів страхування ризиків обмежує потенціал участі західного капіталу в українських проєктах.

6. Кадрові виклики та демографічний дисбаланс. Еміграція кваліфікованої робочої сили, зростання мобільності молоді у пошуку кращих умов праці в ЄС

призводять до дефіциту персоналу в ключових галузях, що знижує ефективність реалізації інвестиційних проєктів, особливо у високотехнологічних сферах.

Наведені виклики формують поле невизначеності для іноземного капіталу, водночас створюючи імпульс для структурної модернізації українського економічного середовища. Подолання зазначених бар'єрів є критично важливим для забезпечення сталої трансформації інвестиційної системи в європейському векторі.

Попри наявні виклики, євроінтеграційний курс України відкриває нові можливості для якісного оновлення моделі залучення іноземного капіталу. Інституційна, нормативна та економічна інтеграція з ЄС виступає каталізатором змін у структурі, географії та інноваційній природі ПП:

- поступове наближення до стандартів Європейського Союзу, зокрема в частині регуляторного середовища, забезпечує передумови для зростання довіри з боку європейських інвесторів. Приєднання до єдиного ринку в перспективі відкриває доступ до значно ширшого економічного простору, стимулюючи розширення масштабів виробництва, локалізацію європейських компаній і зростання експортного потенціалу;

- повномасштабна післявоєнна відбудова створює унікальні можливості для залучення значних інвестицій у сфери інфраструктури, енергетики, логістики, житлового будівництва та цифрової трансформації;

- Україна має потенціал стати інтегрованим елементом європейських ланцюгів доданої вартості у таких сферах, як сільське господарство, ІТ-сектор, «зелена» енергетика, машинобудування, транспортні коридори;

- через прозору, орієнтовану на партнерство модель управління інвестиційною діяльністю Україна може суттєво змінити свій імідж на міжнародному рівні — від ринку високих ризиків до території високого потенціалу з довгостроковими гарантіями.

Євроінтеграція України має всі шанси стати не лише зовнішньополітичним пріоритетом, а й потужним інструментом трансформації економіки через якісно

новий рівень інвестиційної взаємодії із зовнішнім світом. Реалізація цих перспектив потребує узгоджених зусиль держави, бізнесу та міжнародних партнерів у напрямі зміцнення інституційної спроможності, розвитку інфраструктури та підтримки інновацій.

Висновки. Євроінтеграція України виступає ключовим чинником трансформації інвестиційного середовища, стимулюючи інституційні реформи, адаптацію законодавства до стандартів ЄС та формування нової моделі залучення іноземного капіталу. На основі аналізу динаміки, структури та джерел ПІІ встановлено, що інвестиційна активність іноземних компаній тісно пов'язана з етапами євроінтеграційного поступу та післявоєнного планування. Попри позитивні зрушення, зберігається низка бар'єрів – інституційна нестабільність, інфраструктурні втрати, безпекові ризики, дефіцит кадрів і обмежений доступ до фінансових інструментів ЄС. Перерозподіл інвестицій на користь промисловості, енергетики та відбудовчих проєктів свідчить про зміну стратегій іноземного капіталу в бік довгострокових зобов'язань. Успішна реалізація потенціалу євроінтеграції вимагає комплексної політики, спрямованої на прозорість, стійкість та синергію державних і міжнародних зусиль у сфері залучення інвестицій.

Список використаних джерел

1. Сімахова А. Повоєнна соціалізація економіки України в умовах євроінтеграції. *Економічний простір*. 2024. № 194. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.194.128-131>
2. Костирко Л. А., Серебряк К. І., Середа О. О., Зайцева Л. О. Інвестиційна привабливість України як домінанта залучення прямих іноземних інвестицій з європейського простору: аналіз, оцінка. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. Volume 2 (43), 2022. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.2.43.2022.3700>

3. Гаврилова Н.В., Задорожня Л.М. Інвестиційно-інноваційна діяльність в Україні в контексті Євроінтеграції. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки*, 2023, вип. 10(43) DOI: [https://doi.org/10.32515/2663-1636.2023.10\(43\).188-193](https://doi.org/10.32515/2663-1636.2023.10(43).188-193)

4 Невгад, І. О. (2023). European Integration is the Key to the Development of Small and Medium-Sized Businesses. *Scientific Notes of Lviv University of Business and Law*. (37). 2023. P. 443-450. URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/839>

5. Kushnirenko Oksana. Gakhovych Nataliia. Implementation Of European Principles In Strategic Planning Of Post-War Recovery Of Ukraine. *Scientific bulletin of International Association of scientists Series Economy management security technologies* 2023, 2(2) DOI:[10.56197/2786-5827/2023-2-2-2](https://doi.org/10.56197/2786-5827/2023-2-2-2)

6. Нікольчук Ю. М., Лопатовська О. О. Інвестиційна привабливість України: основні тенденції, проблеми та ключові вектори вирішення. *Innovation and Sustainability*. 2023. № 1. С. 164-175.

7. Шаров О. Залучення іноземних інвестицій та членство у ЄС. *Міжнародна економічна політика*. 2024. № 1 (40). DOI: 10.33111/іер.2024.40.02

8. Bevan A., & Estrin S. (2004). The determinants of foreign direct investment into European transition economies. *Journal of Comparative Economics*, 32(4), 775–787. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jce.2004.08.006>

9. Dunning J.H. (1993). *Multinational Enterprises and the Global Economy*. Reading, MA: Addison-Wesley. ISBN: 978-0201526254

10. Hayat Khan, Ying Dong, Robeena Bibi, Itbar Khan. Institutional Quality and Foreign Direct Investment: *Global Evidence*. *Journal of the Knowledge Economy*. 2023. DOI: <https://doi.org/10.1007/s13132-023-01508-1>

11. Kaya A.I. Capital Flows to Central and Eastern Europe: The Impact of the EU Accession Process. *MSc Economic Development and Globalization*, 2020. 52 p. 9

12. Campos N., Estrin S., Bruno R. Foreign investment, European integration, and the Single Market. *Vox-EU, CERP*, 2021. URL:

<https://cepr.org/voxeu/columns/foreign-investment-european-integration-and-single-market> 10

13. Dworak E. Assessment of Innovativeness of the EU Candidate Countries Based on the European Innovation Scoreboard. *Ekonomia Międzynarodowa*. 2023. pp. 22-37. URL: <https://czasopisma.uni.lodz.pl/em/article/view/18958/23180>

14. Прямі іноземні інвестиції в Україні: аналіз тенденцій, ризиків та перспектив URL: https://invest2.com.ua/library/doslidzhennya/pryami-inozemni-investytsiyi-v-ukrayini/?utm_source

15. The Diplomatic Service of the European Union. https://www.eeas.europa.eu/node/31591_en?utm_source

16. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>

17. Сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/>